Զ. ՏԱՐԻ 1546 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 4381 ՄԵՀԵԿԱՆ 22 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 28 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1889 Ն. Տ. 12 ՄԱՐՏ 1889 9 ՐԵՃԱԼՊ 1306

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՐ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه ده غلطه ده نورادونكيان خانده آره‌ولك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ հասամբ Տարեկան գահեկան դարձամբ	160
» » Եօթնամեայ » »	80
» » Եռամսեայ » »	40
Գաւառաց » Տարեկան » »	200
» » Վեցամսեայ » »	100
Օտար երկիրներէ տարեկան ֆրանք	56
» » վեցամսեայ »	28

Դուրս զրկուած լրագրաց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է
Խմբագրութեան զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր։

Բոլոր հանձնարարութիւնք հասցէ
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 28 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄԻԼԱՆ ԹԱԳԱՒՈՐ ԵՒ ՈՐԴԻՆ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԹԱԳԱՒՈՐ ԵՒ ՆԱԹԱԼԻ ՄԱՅՐ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

Ինչո՞ւ համար հրաժարեցաւ Միլան Թագաւոր։ — Առ այս շատ մեկնութիւնք կը տրուին, ծանօթ քաղաքական մեկնութիւններէն զատ։ Ալեքսանդր Իշխան կը պաշտէ զիւր մայր, և անկէ հեռի ապրելու բռնադատուելով, ծանր մելancholութեան մէջ ինկած էր։ Բժիշկները բաւական կարեւորութիւն տուած էին տասներեքամեայ Իշխանին այս տկարութեան, յանձնարարելով որ եթէ մայրն որդւոյն քով չի կրնար բերուիլ, գէթ տղուն զբօսալի ուղեւորութիւններ ընել տրուին՝ զբաղցնելու և զուարճացնելու համար։ Միլան Թագաւոր տեսեր է թէ մայրը տղուն քով բերել անհրաժեշտ է, և որովհետեւ ինք անդառնալի ամուսնալուծմամբ մը բաժնուած է, որոշեր է հեռանալ ապարեղէն, որպէս զի իրեն յաջորդող մանուկ թագաւորն ազատութիւն ունենայ հրամայելու որ Նաթալի Թագուհին Պելգրատ վերադառնայ։

Բայց ասի, Միլան Թագաւոր իրեն գէմ տիրող դժգոհութիւնն և Արմատականաց գործունէութիւնը տեսնելով, հասկցեր է որ եթէ յօժար կամքը չհեռանայ, կարելի է բռնի հեռացնեն զինք, և յայնժամ գահն ո՛չ իսկ իւր տղուն կը մնայ, այլ հակառակորդ Քարաւորկուիչ գերդաստանին կ'անցնի, որ թագաւորութեան յարմար ընտրելի մ'ունի յանձին Քարաւորկուիչ Իշխանին, Զեռնակորայի Իշխանին փեսին։ Հետեւապէս, խոհեմութիւն համարեր է յօժար կամքը և առանց յեղափոխութեան հրաժարելով, ապահովել իւր որդւոյն յաջորդութեան իրաւունքը։

Քարաւորկուիչ Իշխան առիթ կը փնտռէ արդէն։ Աւստրիական Իշխանութիւնը Պոնսայէն արտաքսած էր Մետրապոլիտ Սաւա Բոզանովիչ եպիսկոպոսն, իբրեւ չափազանց սլաւասէր և մեծ սերպ ազգութեան գաղափարին ջատագով։ Դիտուած է թէ այս եպիսկոպոսին Զեռնակորա ապաստանելէն ի վեր, Քարաւորկուիչ Իշխան սերտ յարաբերութիւն կը տածէ անոր հետ։ Այս թեկնածու Իշխան յետոյ փեթերպուրգ անցաւ, իբր թէ իւր Արքունի եղբայրը տեսնելու, որ ռուս կայսերապահ զօրաց հարիւրապետ է, բայց իրօք կը կարծուի թէ ռուս կառավարութեան հետ համաձայնած է Սերպիոյ մասին։

* * *

Ուրիշ բացատրութեան մը նայելով, Միլան Թագաւորին խնդիրը սկսրացած էր վերջին ժամանակներս։ Մանաւանդ Ռուսոլֆի Իշխանին ինքնասպանութենէն ի վեր, որուն հետ սերտ բարեկամութեամբ կապուած էր, Միլան Թագաւորին վրայ Ջղային տարօրինակ դրգռութիւն մը կ'երեւէր, որով մերթ ընդ մերթ յոյժ կը բորբոքէր, կը բարկանար, կը զայրանար։ Կ'երեւակայէր թէ իրեն դէմ դաւեր կը նիւթուին, թշնամիներ ոտք կ'ելնեն, յեղափոխական շարժումներ կը ծագին, և այլն։ Այս ջղային տադնապին մէջ քունը կը կորսուէր, և տադնապն անցնելէ ետքը, կատարեալ թմբիրութեան մէջ կը մնար։ Այս հանգամանաց մէջ, հաւնալի է որ Միլան Թագաւոր իւր կացութեան ահեցուն դժուարութեանց դէմ դնելու բարոյական կորովը չէ գտած իւր մէջ։

Իսկ Նաթալի Թագուհին, որ իրեն եղած անիրաւութեան ամենայն համբերութեամբ տոկարու և սխալ քայլ մը չառնելու արժանապատուութիւնն ունեցաւ, անշուշտ պիտի ընդունի իւր բարոյական կորովին մղյանակ, յաղթական վերադառնալով ի Սերպիա, առաջուընէ աւելի սիրելի և պաշտելի իւր ժողովրդեան։ Եւ ինչպէս Սպանիոյ մէջ կնոջ մը արժանապատուութեամբ, բարոյական քաջութեամբ և իմաստութեամբ կը պահպանուի մանկան մը թագը, կարելի է որ Սերպիոյ մէջ ևս պարկեշտ կին մը յաջողի ուր թերացաւ քմահաճ թագաւոր մը։

Միլան Թագաւորին ընթացքը պախարակելի կը համարուի այն պատճառաւ մանաւանդ որ իւր տասներեքամեայ զաւակն անպաշտպան և անօգնական կը թողու այն տարիքին մէջ ուր տակաւին ծնողաց պաշտպանութեան և ազդեցութեան կարօտ է։ Թագաւորն ինք կ'ելնէ կ'երթայ երկրէն, բայց մայրն ալ հեռացնելէ ետքն, և գէթ այն մօր խնամակալութեան յանձներ մնալուն։ Ի՞նչ քաղաքական հաշիւ, ի՞նչ բարոյական հաշիւ կար այս գործի մէջ։ Եթէ Նաթալի թագուհին ռուսասէր էր, մինչ թագաւորն ինք իւր հրաժարմամբ անձնատուր չեղա՞ռ ռուսասէր կուսակցութեան։ Ո՞չ ապաքէն Խնամակալութիւնն և Նախարարութիւնը բոլորովին ռուսասէր տարրէն կազմուեցան։ Եւ ի՞նչպիսի ծնողական սիրտ մ'է այն որ անչափահաս աղայ մը իւր հօրմէն ու մօրմէն միանգամայն բաժնելու կը յօժարի։ Այս մտօք կծու քննադատութիւնք ամեն կողմէ կ'ուղղուին Միլան Թագաւորին դէմ, որ ընթացքն ի Վիեննա, ի Պերլին, ի Լոնտոն և ի Փարիզ ո՛չ ոք կը հաւնի։ Յիմարութիւն կ'անուանեն այս հրաժարում,—մտային կամքաբոյական մեծ պակասութիւն մը։

* * *

Ինչպէս երէկ կը դրէինք, շատ սրտաշարժ եղաւ այն վայրկեանն երբ Միլան Թագաւոր Իշխանութիւնն յանձնեց իւր որդւոյն։ Հանդիսաւոր ձեւով մը, թէեւ արտասուախառն բանիւք, խրատներ ուղղելէ յետոյ անոր, Միլան Թագաւոր Ծնրադրեց իւր որդւոյն առջեւ, և ի ներկայութեան Արքեպիսկոպոս-Մետրապոլտին, հաւատարմութեան երդումն ըրաւ նոր Թագաւորին, և իւր օրինակին հետեւեցան խրնամակալք եւ ներկայ զօրավարք եւ սպայք։

Միլան Թագաւոր հարուստ չէ բնաւ, և ընդհակառակն երկու միլիոն ֆիորին ալ (200,000 անգլիական ոսկի) պարտք ունի։ Պելկրատ բազմաձախ կեդրոն մը չէ, բայց կ'երեւի թէ Միլան Թագաւոր ինչպէս հանրային կեանքի մէջ, անհատական կեանքի մէջ ևս հաշիւը դիտցող մարդ չէ։ Ապրելու համար կարօտ է իւր Թագաւորական թոշակին կիսուն, իբրեւ նախորդ Թագաւոր, և այս ալ Աբուզիչինային բարեհաճութենէն կախում ունի։

* * *

Միլան Թագաւորին ետքն ամենէն աւելի կը պախարակուի աւստրիական դիւանագիտութիւնը, մանաւանդ Քալնոքի կոմսին դիւանագիտութիւնն։

Աւստրիոյ դիրքը ժամանակ մ'ի վեր յոյժ տկարացած է պալքանեան թերակղզւոյն մէջ։ Ռումանիոյ մէջ, Աւստրիոյ սիրելի նախարարապետը, Պ. Պրաթիանօ, ընտրութեանց և խորհրդարանին մէջ չխնայեցուելէ ետքն, այժմ իբրեւ քաղաքական յանցապարտ, դատի ենթարկուելու վճռոյն ներքեւ կը գտնուի։ Սերպիոյ մէջ ժողովուրդը քիչ քիչ բոլորովին հեռանալէ ետքն Աւստրիայէն, աւստրեան քաղաքականութեան հաւատարիմ չատագովը՝ Միլան Թագաւորն հրաժարել կը հարկադրի, և ասպարէզը Սերպիոյ մէջ, որպէս Ռումանիոյ մէջ, կը մնայ Ռուսասէրներուն։ Իսկ Պուլկարիոյ մէջ, Աւստրիոյ անուղղակի պաշտպանութիւնը վայելող և ռուսասէր կուսակցութեան դէմ իբրեւ պատուաւոր մը նկատուող Ֆերտինանտ իշխան, Համեմատապէս անիսրձ երիտասարդ, սխալէ սխալ կը գլորի, մանաւանդ վէճի իբրեւ ազգային կղերին հետ և իբրեւ ազգային եկեղեցւոյ թշնամի դէղ համարուելով, որ ոչնուազ կը վնասէ իրեն և աւստրիական ազդեցութեան։ Զեռնակորա եւս քան զեւս ռուսական կեդրոն մը կը դառնայ և Պոսնա-Հերսեգի դժգոհներուն ապաստան մը։

Այս իրողութիւնք կը յիշուին, ցոյց տալու համար թէ Քալնոքի կոմս չէ կրցած իմաստուն և հեռատես քաղաքականութեամբ մը ուղիղ ճանաչ մէջ պահել պալքանեան կառավարութիւններն և աւստրիական ազդեցութիւնն համակրելի ընծայեցնել։ Թ՞ոյլ պէս բարեկամ լրագիր մը ցաւ կը յայտնէ Աւստրիոյ քաղաքականութեան այս տկարացման համար, և համարձակ կ'ըսէ որ եթէ Անտրաշի կոմս պալատական մեքենայութեամբ չ'հարկադրուէր Աւստրիոյ նախարարապետութիւնն և արտաքին գործոց նախարարութիւնն հրաժարիլ, Հապսպուրկեան Տէրութիւնն այսօր աւելի զօրեղ դիրք մը կ'ունենար պալքանեան թերակղզւոյն մէջ։ Զարմն Ֆերտինանտ Իշխանի նկատմամբ արհամարհոտ լեզուաւ խօսելն ևս կ'ապացուցանէ թէ այժմ աւստրիական դիւանագիտութիւնն օ՛րչափ անգօր կ'երեւի Ռուսիոյ կայսեր։

Ինչ ժամանակէն Աւստրիոյ կառավարութիւնը կա՛մ պիտի հարկադրի Քարաւորկուիչ Իշխանը ճանչել թագաւոր Սերպիոյ, կամ՝, ինչպէս ցարդ, այսուհետեւ ալ նոյն Իշխանին գահակալութիւնը վնասարար նկատելով Աւստրիոյ կենսական շահերուն, զօրքով պիտի գրաւէ Պելկրատ, Ռուսերն ազատ թողլով ուրիշ ո՛ր կողմն ուզէն դրաւելու։

Միլան Թագաւորին հրաժարման լուրը խորին տրտմութիւն պատճառեց Աւստրիոյ պետական ակմեոյ մէջ, և համեմատաբար ալ ցնծութիւն՝ ի Ռուսիա։

* * *

Միլան Թագաւորին տարեկան թոշակն էր տարին 1,200,000 ֆր. զոր հայր և որդի այսուհետեւ պիտի կենան իրենց մէջ, և Ալեքսանդր Թագաւոր իւր բաժնին ինկած 600,000 ֆր.էն պիտի վճարէ երեք խնամակալաց թոշակներն, որք 180,000 ֆր.ի կը հասնին տարին։

ԻՆՔՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ Պ. ՏԱՆՖԷՌ ՌՈՇՌՈՅԻ

Օրուան լուրերն ամենէն ալ ընտանեկան նեմնութիւն մ'ունին իրարու հետ։ — Միլան Թագաւորին հրաժարումը, Պ. Տանֆէռ Ռոշռոյի ինքնասպանութիւնը, Գաթեմմկերկան Ալեքսանդր Իշխանին ամուսնութիւնը գերասանուհւոյ մը հետ, Թրֆէի պարտութիւնն, և Փիկօթի ինքնասպանութիւնը։ Զմտնանք Ռուտոլֆ Իշխանին սնամանալի ինքնասպանութիւնն ևս, որ այնչափ յուզեր է Զ'Իլան Թագաւոր։

Ինչպէս առաջին տեղեկութիւններէն կ'երեւէր, Պ. Տանֆէռ Ռոշռոյի ինքնասպանութիւնն հնոտեանք է սեղանաւորական ազէտի մը, որ թէպէտ Փանամայի ազէտին չի հասնարիր, բայց և այնպէս շատ ծանր կորուստ պատճառած է ֆրանսական խնայութեան։ Եթէ Փանամայի ջրանցին կուլ տուած միլիոններն աղքատիկ և միջին կարգի Ֆրանսացւոյ խնայութիւններ էին, որոց հետ չէր միացած հարուստ դասը, Պ. Տանֆէռ Ռոշռոյի կրած և իւր Դրամատան կրել տուած վնասուց աղբիւրն էր պղինձի շահագիտութիւնը, զոր այժմ Փարիզցիք կը յորջորջեն «Հարուստներուն Փանաման»։

Քոնթուառ մ'Էսքօնտի Տնօրէն Խորհուրդն որոշած էր ինքնասպանութիւնը դադրեցնել պահել։ Բայց լրագրաց տեղեկութիւններէն ստիկանութիւնն արթննալով, գնաց նորա տունը կոխեց, և հակառակ ընդդիմութեան նեղս մնալով, տեսաւ որ Պ. Տ. Ռոշռօ ինքզինք աջ ականջին քովէն զարկեր է։ Այս յուսահատական գործ սա պարագայից մէջ տեղի ունեցած է։—Դրամատան Տնօրէն Խորհուրդը նիստ մը պիտի ընէր, գործոց ծանր վիճակին պատճառաւ, և առտուն Պ. Տ. Ռոշռօ գնաց տեսաւ զՊ. Էֆնէ, Տնօրէն Խորհրդոյ ատենապետն։ Երկուքին մէջ ծանր վիճաբանութիւն մը ծագեցաւ, և Պ. Ռոշռօ յուզեալ մեկնելով, ըսաւ թէ Խորհրդին գումարումն յապաղքանի մը այլելութիւններ ունի ընելու։ Կառք մը նստելով չկտակ գնաց զինապարծի մը խանութին, ուր ամենայն անհամբերութեամբ զատեց ընտրելի մը, փորձեց նկուղին մէջ, և առաւ, «եթէ ազէկ չգտնի, ետ կը բերեմ» ըսելով։ Դերասին կառքն նստելով տուն դնաց, ուր նամակ մը գրեց բարեկամի մը, Տքթ. Ռոպէնի, ծանուցանելով ինքնասպանութեան դիտումն։ Յետոյ հայելոյ մը առջեւ կենալով, աջ քունքէն նշան առաւ եւ պարպեց։ Մարմինը կապերտին վրայ ինկաւ։ Քանի մը վայրկեան հարը վազեց հասաւ Տքթ. Ռոպէն, որ ամբարած էր՝ յուսալով ինքնասպանութիւնն արգիլել։ Սարսափելի տարճանակին ձայնէն հասնելով, ինքնասպանին մարմինը գրին բազմոցի մը վրայ։ Պ. Տանֆէռ Ռոշռօ ծանր բայց կարճառուտ հոգեվարքէ մը հարը մեռաւ։ Անմիջապէս Պ. Էֆնէ կանչուեցաւ, և յարատուս շարժեցաւ իրենց դիժբախտ տնօրէնին այս վիճակին առջեւ։ Պաշտօնական բժիշկ մը եկաւ՝ հաստատելու համար թէ մեռած է Պ. Տանֆէռ Ռոշռօ, հօրեղբօրորդին հրաչափաւոր Տանֆէռ Ռոշռօ դնդապետին, որ 1870ին զՊելֆոռ յաջողապէս պաշտպանեց Գերմանաց դէմ։ Պ. Տ. Ռոշռօ 53 տարեկան էր, և աւելի քան 30 տարի յառաջ մտնելով ի Քոնթուառ տ'էսքօնտի, փիչ քիչ յառաջ գացած և հասած էր ընդհանուր տնօրէնի բարձր պաշտօնին, որուն համար ֆրանսական կառավարութեան հաւանութիւնն հարկաւոր է։ 1872ին ամուսնացաւ Քոնթուառի ընդհանուր տնօրէն Պ. Փիկառի դստեր հետ, որ մեռաւ՝ իրեն երկու զաւակներ տալէ յետոյ։ Պ. Փիկառ ֆրանքֆուրտեան պատերազմին ժամանակ մեռաւ, և իրեն յաջորդեց Պ. Ժիրօ, որուն յաջորդեց Պ. Տ. Ռոշռօ։ 1871 էն ի վեր Փարիզի մէջ սեղանաւորական կարեւոր գործունէութիւն մը տեղի չէր ունեցած յարաբերութիւն Պ. Տ. Ռոշռօ խորհրդակից կամ աշակից եղած չլնէր։

Քոնթուառ մ'Էսքօնտի վարիչն միլիոն ֆր. բռնուած է այն սեղանաւորական խմբակին, որ, ինչպէս կը յիշեն մեր ընթերցողք, աշխարհի բոլոր պղնձի արտադրութիւնն իւր ձեռաց մէջ կեդրոնացնելով, պղինձն իւրուղած գնով վաճառելու հսկայական ձեռնարկութեան մէջ նետուած է։ Բայց այս ձեռնարկութիւն չէ յաջողած, և պղինձը, վոխանակ բարձրանալու, աւելի վար ինկած է վերջերս։

* * *

Բան նորագոյն լրոց, Քոնթուառ մ'Էսքօնտի իւր դրամագլխին կէսը կորուսած է։ Այս վնասը պիտի կրեն բաժնետերք։ Երրորդ անձինք չպիտի վնասուին։

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԻՇԽԱՆ ԻՆՉՈ՞Ւ ԱՄՈՒՍՆԱՑԱՒ

Ալեքսանդր Իշխանի բարեկամներէն մին խմացուցեր է Նոյ Ֆրէսի Փրէսին թէ Վիւրեմ Կայսրը հրամայեաւ Ալեքսանդր Իշխանին բացարձակ արգիլուած էր ո՛և է յարաբերութիւն Վիքթորիա Իշխանուհւոյն հետ։ Հրամանին թուականն էր 1888 յունիս 21։ Այդ թուականէն վից ամիս ետքն, Իշխանն յայտը կարելով, որոշեր է նշանուիլ Օր։ Լուսաղինկէրի հետ։

ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐԱՑ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Հարցաքննիչ դատաւորն և ընդհանուր դատախազը դատական նախարարին մատուցին իրենց ըրած խուզարկութեանց տեղեկագիրն։ Հայրենասիրաց Դաշնակցութեան իբրեւ 4,000 կտոր թուղթերը գրաւելով, այս դատական պաշտօնեայք ապացոյց ձեռք ձգած են թէ Դաշնակցութիւնը մէկ հրամանով իւր աւելի քան 200,000 անդամները զինեալ ոտք հանելու համար ամեն կարգադրութիւն ըրած էր և յատակագիծերը պատրաստ էին։ Թէեւ որոշապէս ապացուցեալ չէ թէ Դաշնակցութիւնը գործօն դերներ իւր անդամակցութեան մէջ մուծանելու ջանացած լինի, բայց պահեստի սպայներու մեծ այս մեծաքանակ ձեռնարկները ընելն հաստատեալ է։

Պ. ԲԼԻՎԼԷՆՏ

Շատ գործնական մարդիկ են Ամերիկացիք։ Պ. Բլիվլէնտ, վաթսուն միլիոն Ամերիկացւոյ երեկոյան Պեան, Հանրապետութեան Նախագահը, մարտ 4ին թողլով նախագահական աթոռը, մարտ 5ին Նիւ Եորք գնաց, ուր փաստաբանական սենեակ մը բացաւ։ Իւր հոն հասնելէն առաջ, զետեղուած էր ԲԼԻՎԼԷՆՏ ԵՒ ԸՆԿ., Փոստաբանական Սենեակ յայտարարութիւնն իւր նոր պաշտօնարանին վրայ։

ԿՈՐՈՒՍՏ «ՍՈՒԼԹԱՆ» ԶՐԱՀԱՒՈՐԻՆ

Մալթայէ կը հեռագրուի թէ անգլիական մեծ և հոյակապ զրահաւորն Սուլթան մարտ 7ին խրած է Մալթայի եղերքաց վրայ, և թէպէտ նաւագը ազատած են, բայց մարտանաւը կորուսեալ կը համարուի։

ԽՆԱՄԱԿԱԼՔ ՍԵՐՊԻՈՅ

Պ. Եվան Ռիսթիչ Սերպիոյ առաջին պետական մարդն է։ Միլան Իշխանի խնամակալն էր. այսօր ալ Ալեքսանդր Թագաւորի խնամակալն է։ Խրատ և ճարտար անձ մ'է, և անչուշտ մեծ ճարտարութեամբ պիտի գործածէ իւր խնամակալի կարեւոր պաշտօնը։ Փրոթիչ զօրավար, պատերազմական նախարարն, երկրորդ խնամակալ, նոյն զօրավարն է որ ազգին մարը գիրկէն խլելով Պատէնեն բերաւ ի Պելկրատ։ Միլան Թագաւոր, Փրոթիչ զօրավարը խնամակալ կարդալով, Նաթալի Թագուհւոյն և որդւոյն յարաբերութիւն-

---

—) 20) —

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱ

ՖԷՐՆԱՆՏ

Հաճիրմ լուսթենէ մը յետոյ, որոյ միջոցին կրցաւ սակայն ինքզինքը ժողվել և խորհիլ թէ ի՛նչ պարտէր ընել ներկայ պարագային մէջ, Ֆէրնանտ ա՛յն ատման հանդարտութիւն կեղծեց որ ամէնէն յանդուգն անձանց խորհուրդներն իսկ կրնար ի դերեւ հանել, և իր որոշումը տուող կնոջ մը ձայնով շարունակեց։

—Քիչ մը տարօրինակ կերպով ձեր տրամադրութեան ներքեւ կը դնէք զիս, պէտք է խոստովանիլ։ Սակայն ես այդ պիտի իրաւունք մը չտուի, պարոններ, ո՛չ այդ ո՛չ միւսիդ։ բայց ինչ փոյթ։ Գիտէք թէ ես դիտող եմ։ լաւ ուրեմն, օգուտ պիտի քաղեմ այս պարագայէն, այս խրատաւէտէն, վասն զի դիպուած մըն է այս, ինձ ամենքդ գնահատելու համար։ Պարոն Վ., դուք վեհանձն մարդ մըն է։ Նոր տեսակետ մըն է այս ուսերդ կը ներշնչեմ ձեզ։ Պարոն Ֆապիէն, ձեզ ամենամբ այսքան յառաջ չեմ երթար։ Ձեզ չեմ տարակուսիր թէ ո՛ր և է զգացում, ինքզինքն պատուաբեր որքան հաւանանար անշահախնդիր, կ'առաջնորդէ ձեզ։ Պիտի տեսնենք։—Բայց եթէ չեմ սխալիր, մեր մեծութիւնը կ'ոգեւորի ահա։

Արդարեւ, այդ վայրկենին, դահլիճին դուռը կը բացուէր և տիկին տը Պառթէլ որում Բէօթիկա խմաց տուած էր տիկին Տիւքուրէյի գալուստը, կ'երեւէր սեամին վրայ, ժամանակ չթողլով, ինչպէս ըսինք, որ Ֆէրնանտ կարենար դէթ քանի մը բառով բացատրութիւն մը առնուլ երկու երիտասարդներէն։

Ի տես պատուհասոյն, ակներեւ փոփոխութիւն մը տեղի ունեցաւ հանրակնոյ արտաքին երեւոյթին մէջ։ կարծես աւելի բարձրացաւ, և դէմքին վրայ երեւցող հեգնոտ զգացման յաջորդեց դառն ծանրութիւն մը։

Տիկին տը Պառթէլի կեցուածքն հանդիսաւոր էր և արուեստակալ։ կեղծ ժըպիտ մը վայրկենական կերպիւ խանգարեց իր դէմքին համարձակ և բնական բարութեան երեւոյթը։ վերջապէս ամէն ինչ կը մատնէր ի նա այն մտահոգութիւնն որ խռոված էր զինքն երբ այս գերագոյն որոշումը տուած էր իր տունն ընդունելու համար կին մը որուն նկատմամբ հակում մը պիտի զգար եթէ դիպուածով միայն հանդիպած լինէր նմա։ Աչքերը խոնարհեցուցած էր, իբր թէ գաղտնի երկիւղի մը տպաւորութեան ներքեւ, և այն ժամանակ միայն բարձրացուց զայնս երբ պատշաճ բանիւք—որոց մէն մի բառը կանխաւ կշռուած կ'երեւէր—յայտնեց այն անհամբերութիւնն ու անձկութիւնը զոր ըզգացած էր իր հրաւէրին ընդունելութեան տարակոյսին և յուսոյն մէջտեղ տատանելով։ Տիկին տը Պառթէլի պարբերութիւնը պատշաճապէս ասարտելէ յետոյ միայն ակնարկ մը ուղղեց Ֆէրնանտի վրայ։

Անմիջապէս յետոյ երկրորդ խոնարհութիւն մը, առաջինէն նուազ ծեծեցեալ ակամայ շարժմամբ մը արտայայտեց իր սոսկման փարատիլը կամ տարօրինակ գոհունակութիւն մը, ի տես ազնուական երեւոյթով կնոջ մը, մանաւանդ պարզ և վայելուչ։

Տիկին տը Պառթէլ, որ ընկերական աշխարհին մէջ վարժ էր արագ դատողութեանց, տեսաւ, չնորհիւ այն լափիչ ակնարկին որով կին մը ուրիշ կնոջ մը ընդհանուր ձեւն ու մանրամասնութիւնները կը զննէ, ինչ որ կ'ուզէր տեսնել։ այսինքն թէ սպիտակ շրջազգեստը զոր հագած էր Ֆէրնանտ՝ հնդկական ամենանուրբ մուսլինէ էր, թէ խալաման յարդեայ գլխարկն օրիորդ Պուտրանի ձեռամբ պատրաստուած էր, թէ անոր ուսերուն վրայ ձգուած սեւ կրինոցանն որ մարմնոյն ներքեւութիւնն ու վայելչութիւնն ի յայտ կ'ածէր փոխանակ զայնս սքօղելու, օրիորդ Տըլաղուրի հանդերձատունէն ելած էր։ Թէ վերջապէս Ֆէրնանտի մանկական ուրիշ կօշիկներու գոյնն ու ձեռնոցներու նուրբ երանգը ցոյց կուտային այն չեռ գիտեր ընկերական ինչ շնորհքը զոր հանրակին մը, որքա՛ն ալ հարստացած ըլլայ, չպիտի յաջողի բնաւ կրելու, վասն զի այդ չեռ գիտեր ինչը նուրբ եւ անշօշափելի բան մըն է զոր մարդս աւելի կ'զգայ քան կը տեսնէ, եւ որ, բուրման մը հանդոյն, աւելի հոգւոյն կը պարզուի քան զգայարանաց։

Ա.ոյ քննութենէն խռովեալ և յափշտակեալ միանգամայն, տիկին տը Պառթէլ սկսաւ ապատօրէն խօսիլ և թողլով որ խօսքերն արտայայտեն իր մտածումը։

—Պատիւ ունիմ շնորհակալ լինել ձեզ, տիկին, ըսաւ գրեթէ մտերմական զեղումով մը, այն ժամանակին համար զոր կը յօժարիք շնորհել մեզ ընտանեացս երջանկութեանն համար։

Ֆէրնանտ, ո՛չ նուազ զարմացած տիկին տը Պառթէլի խօսքերէն որքան սա զարմացած էր իր երեւոյթէն, բայց ինքզինքը զսպելով այն շրջահայեցութեամբ և զգուշաւորութեամբ որք իր կացութեան մէջ գտնուող կնոջ մը համար անհրաժեշտ են միշտ, ամենուն նկատմամբ, և որք կրկնապատկուած էին այս արտակարգ պարագային մէջ, կրկին խոնարհութիւն մը ըրաւ իր ընդունող ողջոյնին նման, և պատասխանեց այն ներդաշնակ և հնչիւն ձայնով որ իր ամենափոքր խօսքերուն անգամ արժէք մը կուտար և մանաւանդ այն կատարելութեան շնչտով որ կարծես ամենէն պարապ պարբերութեանց իսկ իմաստ մը կ'ընծայէ։

—Երբ գիտնամ, տիկին, թէ ի՞նչ կերպով պարտիմ հաճոյ ըլլալ ձեզ, երբ գիտնամ թէ ինչ կրնամ ընել, ինչպէս կ'ըսէք, ձեր երջանկութեանն համար։ . . .

—Ինչ կրնաք ընե՛լ, գոչեց տիկին տը Պառթէլ, տակաւ առ տակաւ անդիմադրելի տպաւորութեան մը տեղի տալով։ Բայց դուք ամէն բան կրնաք ընել։ Տնթիորը պիտի յայտնէ ձեզ թէ ինչ կրնաք ընել։ Շատ ճարտար բժիշկ մըն է մեր տոքթորը, եւ ասկից զատ, հանճարեղ մարդ մը։

Ֆէրնանտ յայտարար ակնարկ մը ուղղեց երկու երիտասարդներուն, իբր թէ հարցուցնելու համար խմաստն այս լեզուին եւ ըմբռնումն այս հանելուկին որ հետզհետէ անհասկանալի կը դառնար իրեն համար։ Այս միջոցին, տիկին տը Պառթէլ, ինքն իր մտաց մէջ, կը հաստատէր այն նպաստաւոր կարծիքը զոր ի սկզբան կազմած էր այդ եզական կնոջ վրայ որուն հետ յարաբերութեան մէջ կը դնէր զինքը դժբաղդութիւնը։

—Տիկինը, պատասխանեց Լէօն տը Վօ այն անխօս հարցման որ ուղղուած էր իրեն և խորին ակնածանաց երեւոյթով մը ցոյց տալով զտիկին Պառթէլ, մայր մը է որ յանկուն գոհ պիտի մնայ եթէ իր որդւոյն երջանկութիւն պարգեւէք։

Այս խօսքերու իմաստն, և մանաւանդ զայնս արտասանողին ըրջ և չարամիտ շէշտին մէջ այնպիսի ծիծաղելի բան մը կար որ ուրիշ ո՛ր և է պարագայի մէջ իրեն սովորական եղող զուարթութիւն մը պիտի զգար. սակայն թեթեւ ժպիտ մը միայն անցաւ իր շրթանցը վրայէն։ Այն կինը զոր կը ներկայացնէին իրեն իբր մայր մը՝ իր զաւկին կենաց հոգածու՝ իր ապահով երեւոյթին ներքեւ այնքան պարզ էր և անկեղծ, և կարծես ակամայ այնպիսի խորին տխրութեամբ մը համակեալ, որ Ֆէրնանտ՝ հուսոյ տարտամ նախազգացումով մը՝ հաճոյացաւ որ յարաբերութիւնն ծաղրելի երեւցող այս դիպուածին ներքեւ իրական թաղծութեան աւարկայ մը կար.

և թերեւս խորին դժբաղդութիւն մը։ Ուստի, բարեմիտ ձայնով մը խնդրեց տիկին տը Պառթէլէ որ միտքը բացատրէ։

Ցայնժամ պատանուհին անդգայաբար մատնալով ազնուապետական դիրք մը պահելու որոշումը, յաղթուեցաւ Ֆէրնանտի իր վրայ ունեցած հրապուրիչ ներգործութենէն եւ պատասխանեց իր սովորական միամտութեամբ եւ թեթեւութեամբ.

—Ըսել կ'ուզեմ թէ խեղճ տղան կը սիրէ զձեզ. այո՛, տիկին, կը սիրէ զձեզ եւ այն սէրը զոր ազդած էք իրեն այնպիսի նուազման մը եւ խելացնորութեան մը մատնած է զինքն որ անհնար է հանդարտեցուցնել։ Մահուան վտանգ կայ, տիկին. բայց քանի որ մեր առաջարկն ընդունելու ազնուութիւն ունեցաք եւ եկաք մի քանի օր անցուցնել մեզ մօտ, իրեն մօտ . . .

Ֆէրնանտի զարմացումն արտայայտուեցաւ ցասման այնպիսի ակներեւ շարժումով մը որ տիկին տը Պառթէլ տեսնելով որ մանկամարդ կինը դառնապէս վիրաւորուած էր, գնոր ձեռքէն բռնեց և ակամայ գրասենեակ տեղափոխելով ըսաւ։

—Ա՛հ, տիկին, գոչեց, կարելի՞ է այն դժբաղդութեան զոր կը պատճառէք թերեւս առանց գիտակցելու եւ քաջ համոզուեցէք որ պիտի գիտնանք գնահատել եւ ճանչնալ ինչ որ ձեր բարութիւնը, ձեր հաճոյակատարութիւնը . . .

Ֆէրնանտ ցայտակի կերպով դժգունեցաւ, և յայնժամմիայն տիկին տը Պառթէլ ըմբռնեց թէ իր խօսքերը, տեսակ մը առմամբ, ո՛ր ատիճան անպատշաճ էին։

(Շարունակելի)

ներն անհնար ընել ուզած պէտք է լինի, և մինչև իսկ կ'ըսուի թէ այս մտօք կարգադրութիւն մ'ըրեր է Պ. Ռիսմարքի հետ։

Խնամակալութեան Յայտարարութիւնը լաւ տպաւորութիւն ըրեր է ի Պելկրատ, որովհետեւ իմաստուն խրատներ կուտայ ազգին, ներքին զարգացման հետամուտ գտնուելու հանդարտութեամբ, խնայութեամբ և աշխատութեամբ։ Կը հաւատամ թէ երեք խնամակալք այսուհետեւ ո՛չ մէկ կուսակցութեան կը վերաբերին, և ջան ի գործ պիտի դնեն Սահմանադրութեան գործադրումն ապահովելու և ներքին բարեկարգութիւնն և արտաքին խաղաղութիւնը պահպանելու։

Վիեննայի կառավարական լրագիրք կ'իմանան թէ խնամակալութիւնը նախ պիտի զբաղի ելմտական խնդրոց կարգադրմամբ, և չպիտի փոխէ արտաքին քաղաքականութիւնը։

Աղբայահայրն Միլան ըսեր է թէ իւր զաւակին կրթութեան վրայ պիտի հսկէ, և այս նպատակաւ մերթ ընդ մերթ պիտի գայ բնակիլ ի Պելկրատ։ Բայց միւս կողմէ կը ծանուցուի թէ երեւելի Իսկանիթի յոյն-ռումեան գերդաստանէն իշխանուհւոյ մը հետ պիտի ամուսնանայ Միլան։

Սերպ լրագիրք ընդհանրապէս կ'ըսեն թէ Միլան թագաւորին ամենէն հաճելի, ամենէն ժողովրական գործն եղաւ իւր հրաժարումն։

Թէոդոս Մեսրապոպլիս, որ ինքնին վճռեց Միլան թագաւորին ամուսնալուծումն, և որոյ դէմ ամեն կողմէ բողոքներ բարձին պաւ եկեղեցականք, իւր պաշտպանին օրինակին հետեւելով, պիտի հրաժարի եղեր, տեղի տալով Մոսքուա աքսորեալ ռուսատէր Միխայէլ Աքքեպիսկոպոսին, որ եւս պիտի կանչուի եղեր։

ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՅՍՐԸ Կայսրուհոյն և նախարարաց և պարտականաց հետ, ըստ տարեկան սովորութեան, ֆրանսական դեսպանատունը գնաց մարտ 5ին, և ճառեց ֆրանսական դեսպան Պ. Հէբպէրթի և տիկին դեսպանուհւոյն հետ, որք մեծ պատուով ընդունեցին իրենց օգոստափառ հիւրերն, և խօսակցութիւնք յոյժ մտերմական եղան։ Պաշտօնական յարաբերութիւնք այս պահուս չատ լաւ են Ֆրանսայի և Գերմանիոյ միջև։

ՏԱԳՆԱՊՆ Ի ՔԱՐԻՁ. Քոնթուառ մ'Եքսօնթի կրած վնասուց պատճառաւ, ամեն մարդ իւր տակը գրամատներէն առնելով, սեղմաւորական ութ տուներ մնեսկացան և ուրիշ քանի մը տուներ թերհաշիւներ միայն կրցան տալ։ Եղած վնասն 80 միլիոն ֆր. կը հաշուի, և այս վնասէն օգտուողներուն մէջ առաջինն է անգլիական խմբակ մը, որ կը մրցէր ֆրանսական պղինձի խմբակին դէմ։ Շատ մը հարուստ ֆրանսացիներ նմմանապէս կործանեցան, և պղինձի խմբակին գլխաւոր անդամ մը հարկադրուած է պատկերաց իւր հոյակապ հաւաքածոյն վաճառել՝ իւր պարտքերը վճարել կարենալու համար։ Մեծ սեղանաւորի մը վնասն 16 միլիոն ֆր. կորցաս, և ասները չուզեր օգնել։ Քոնթուառ մ'Եքսօնթի դրամագլուխն էր 80 միլիոն ֆրանք, 20 միլիոն ֆր.ի պահեստով։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՐԱՒԷՐ

ԱՌ. ԱԶԳ. ԵՐԵՓՓՈԽԱՆՈՎ

Ազգային ժողովոյ ԺԱ. նիստը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Ուրբաթ, 3 Մարտ, ի Խորհրդարան Ղալաթիոյ։

Առեւանը պիտի բացուի ժամ ճիշդ 7 ին և փակուի 10ին։

Կը հրաւիրեմք Ազգային Երեսփոխանները որ համին ներկայ դտնուիլ։

Մնամք աղօթարար

ՊԱՏՐԻԱՐՔ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

ԽՈՐԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

24 Փետրուար 1889

ՕՐԱԿԱՐԳ

Ա.—Երկաթեայ համարատուութիւն նախորդ կրօնական ժողովոյ։

Բ.—Առաջարկութիւն նախորդ Բազքական ժողովոյ՝ Սովելոց դպարեալ Ցանձնաժողովոյ յաւելեալ գումարն արհեստական կրթութեան յատկացնելու մասին։

Գ.—Խնդիր Ներքին Կանոնագրի Ազգային ժողովոյ։

Դ.—Ծրագիր Առաջնորդական վիճակաց վերակազմութեան։ (Տեղեկագիր Ադք. Վարչութեան։) Ասքնազարեան

Մ. Ց. ՄԷԼԻՔԵԱՆ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Կրօնական ժողովը ի նիստ գումարեցաւ երեկ ի Պատրիարքարան ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և ասենապետութեամբ Դեր. Խորէն Արքեպիսկոպոսի և հետեւեալ որոշումները տուաւ։

Նկատողութեան առնելով այն անվնհեր պատասխաններն զոր Աբէ-Նէթ և Մանդոնի Էֆէնտիք ազգային Քարոզիչք վերջին ժամանակներս մասնաւորապէս տուած էին օտար եկեղեցւոյ կողմէ Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ դէմ եղած յարձակմանց և նկատելով որ այդ պատասխաններ ծառայած են ժողովրդեան մէջ տարաձելու ազգային եկեղեցւոյ սէրն ու հաւատարմական եռանդն, որոշեց ի քաջալերութիւն այդ երկու լրագրաց յղել մի պատրիարքական կոնդակ յանուն Կրօնական Ժողովոյ։

Ժողովը որոշեց Կորնթոսի պարանոցին պեղման առթիւ անդ աշխատող պանդուխտ ազգայնոց իբր հոգեւոր հովիւ զրկել Տ. Պօղոս քահանայն և միանգամայն կայս. կառավարութենէն պաշտօնական յանձնարարագրեր խնդրել այդ քահանային համար։

Ժողովը նկատելով որ իւր Դեր. Ատենապետը Պոլսոյ գլուղ գնացած եւ հաշտարար եղանակաւ կարգադրած է Տ. Աշոտ քահանայի ծանուցեալ խնդիրն, որոշեց ընդունիլ Տ. Աշոտ քահանայի հրաժարականն և յանձնարարել Պատրիարքական Դեր. Փոխանորդ Հօր որպէս զի Պոլսոյ Ազգային համար քահանայ մը առաջարկէ առժամեայ կերպիւ պաշտօնավարելու համար մինչեւ որ թաղեցիք ներկայացնեն իրենց ընտրայայտն։

Որոշեց շրջաբերականներ ուղղելով բոլոր դաւառական առաջնորդաց եւ մայրաքաղաքիս քարոզչաց՝ յանձնարարել որ դպրութեան չորս ասոիճան չունեցող անձինք եկեղեցւոյ բեմին վրայ սպասաւորութիւն չընեն, նոյնպէս դպրաց դասերու անդամք եւս չորս ասոիճան ստանան և միշտ շապկագրեսա ու բացագլուխ սպասաւորեն եկեղեցւոյ մէջ ինչպէս նաեւ լուսաբարք։

Որոշեց շրջաբերական մը ուղղելով մայրաքաղաքիս բոլոր քարոզչաց՝ յանձնարարել որ վերջին թաղակ մատակարարելու գնացող քահանայի իւր թեւին վրայ կրէ ծալեալ փորուարար և ի ձեռին մեղրամոմ։

ԿԱՅՍ. ԹՈՒՂՐԱ

Վեհ. Սուլթանի կողմէ Ազգային Պատրիարքարանի Ընդհանուր կայս. Թուղրան վաղը Պատրիարքարան պիտի բերուի և հանդիսաւոր կերպիւ պիտի զետեղուի մեծ սրահին մէջ։ Այս առթիւ երեկ հրաւէր ուղղուեցաւ բարձրաստիճան եկեղեցականաց և ազգային բոլոր երեւելաց ներկայ դտնուիլ այն հանդիսին։

Խառն ժողովոյ վաղուան նիստն եւս այս առթիւ Պատրիարքարանի մէջ տեղի պիտի ունենայ։

ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՅ ԿԱՌԱՎԱՐԻՉԸ

Նիկոմիդիոյ կառավարիչ Սէլիմ Սըրրի փաշա երեկ երիկուան դէմ Ազգ. Պատրիարքարան գալով, կէս ժամու չափ տեսակցեցաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հետ։

Ամեն Ս. Պատրիարք Հայրը կիրակի երիկուն Մաքրիգիւղ երթալուն, գիւղին երեւելի ազգայինք և յատկապէս բերուած ոստիկանք ու թաղապետութեան պաշտօնեայք դիմաւորեր են զն. Ամենապատուութիւն և առաջնորդեր մինչեւ այն տունն ուր Ս. Պատրիարքն իւր բնակութիւնը պիտի հաստատէ։

Երեկ առաւօտ Մաքրիգիւղի գայմադամն և կառավարան ուրիշ պաշտօնեայք այցելութիւն տուին Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։

ԼՍԱՐԱՆ ԱՍՈՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ինչպէս երեկ ծանուցինք, ընդհանուրութեամբ Վանմնաղ Տիկին Սրբուհի Տիւսաբ փաշայի Լսարան պիտի արուի յառաջիկայ մարտ 12/24, կիրակի ցերեկ ի ժամ ճիշդ 8½ (3 ըստ Եւրոպացւոց) ի նպաստ Ասիական Ընկերութեան, որ հիմնեալ ի Խաղիւղ յամին 1877, իւրովանն կը նրպատակ կրթական գործին՝ Հրիարար դասադրքեր հայթայթելով հայարնակ դաւառաց վարժարաններուն։

Պ. Ժ. Սառէ, գիտութեանց դասատու, պիտի ճառէ, ֆրանսերէն, կազմուած ԵէրէրՔինի, Մինաս էֆ. Զերբաղ Տէրէ՝ սոլէոորական պրպտարարեան, իսկ Պետրոս էֆ. Ադամեան պիտի արտասանէ հայերէն Ուրբեկրոյ տերբոն, հեղինակութիւն Վսմ. Տիկին Տիւսաբ փաշայի, և ֆրանսերէն՝ Շէյքսպիրի «Համլէթ» թատերգութենէն մի նըշանաւոր հատուած։

Բանախօսութեանց տեղի որոշուած է Բերայի Ուսնաց Սիլլոգոն, որ աղնուաբար Ընկերութեան տրամադրութեան ներքեւ դրուած է։

Դագաղներու միջոցէն Բերայի նըւագածուաց ընտրելագոյն խումբը պիտի նուագէ լաւագոյն հեղինակութիւններէ հատուածներ։

Մտից տոմսի դիմն է մէկ քառորդ ոսկի։

ՍԵՒ-ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ

Թարգմանեց

ԼԵՒՈՆ ԲԱՇԱԼԵԱՆ

Ժ. Վէպնի սոյն գիտական հրահանգիչ վէպն, Աբէ-Նէթի մէջ իւր մերթօն հրատարակուելէ ետք, առանձին հատորով ի վաճառ հանուած է։ Կեդրոնատեղին է Բիւզանդեան գրատուն, Ղալաթիա, Սեդրոս խան, թիւ 5, Գին 6 ղրուշ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՍՏԻՃԱՆԻ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Սանկտէ Երկրորդ ասոիճան արքունական Տրապիզոնի Նահանգին վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազ Հասան Թահսին Էֆէնտիի։

Սալիսէի ասոիճան՝ Եանեակ Մէհրիփի անօրէն և Միւրիկէ վարժարանի նախկին շրջանաւարտ Խալիլ Բեհմիլ Էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ հելլենական դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Բրուցիոզիի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Բարիզու հեռագրական վարժարանին վերատեսուչ Պ. Գորնոի։

Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ նոյն վարժարանին անօրէն Պ. Բէյմնի և Դամասկոսի ատարիական հիւպատոս Պ. Պերգրանի։

Զորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Բարիզու հեռագրական վարժարանին տնօրէնի օգնական Պ. Սիլվանի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ նոյն վարժարանի ուսուցիչներէն Պ. Պ. Բը լէբանի ու Վիշէնտորֆի և Խթէրն հեռագրական վարչութեան մայրաքաղաքիս ներկայացուցիչ Պ. Պ. Մարթասի ու ժորժ Սերբոսի։

Զորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ երկաթուղեայ գծերու միացման ընկերութեան Բարիզու ճիւղին հաշուակալ Պ. Ժոչի և Պ. Պոլսոյ ճիւղին հաշուակալ Պ. Տիմիդրաքի Լամպրոսոնի։

— —

Բ. ԴՈՒՌՆ ԵՒ Պ. ՏԸ ՀԻՐՇ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն երէկ իր քով հրաւիրեց Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդական Վսեմ. Գաբրիէլ ու Կէշէր էֆէնտիներն և խորհրդակցեցաւ այն մէկ միլիոն ֆրանքին վրայ որ զինուորաց փոխադրութեան ծախուց և տոկոսի հաշուոյ համար պիտի զեղչուի Պառոն տը Հիրշի կողմէ վճարելի 27½ միլիոն ֆրանքէն։ Ն. Բարձրութիւն քննեց նաեւ այդ խնդրոյն վերաբերեալ բոլոր գրութիւններն։

• •

Ըստ տեղեկութեանց Հէրէֆոռի, Պառոն տը Հիրշ երէկ հեռագիր մը ուղղելով Բ. Դրան ծանուցած է թէ ընդունի Օսմ. կայս. Պանքային պիտի յանձնէ 27½ միլիոն ֆրանքը զոր կը պարտի կայս. կառավարութեան։

— —

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Լ. Հէրբէտ իր երէկի չարաթեան տեսութեան մէջ հետեւեալը կը գրէ։

Մեծ կարեւորութիւն մը չենք ընծայեր այն զրոյցներուն որք կը շրջին ի մասին նախարարաց ոմանց փոփոխման։ Ամեն կառավարութեանց պատմութեան մէջ կը հանդի թուական մը յորում պէտք է հրաժարիլ յոռի աւանդութիւններէն։ Ցաւանելի եւ դժուարին գործողութիւն մըն է այս յորում զայն կատարող առաջին գործն կը զոհուի յաջոյս։ Այսպէս ալ կրնայ ըլլալ կամ ո՛չ Թուրքիոյ համար։ բայց, ամեն պարագայի մէջ, պատմութիւնն իր էջերուն մէջ հաւատարմաբար պիտի արձանագրէ թէ Ցակոբ փաշա ազուս և խնամուն ճիգ մը ըրաւ կազմակերպելու համար օսմանեան ելմտիոյ վարչութիւնը։ Ն. Վսեմութիւն կրնայ յաջողիլ կամ անյաջող ելնել։ Իր դէմ ունի ամենութիւններ։ սակայն չնորհիւ իր խղճամիտ ջանից Ցակոբ փաշա նշանաւոր տեղ մը գրաւեց, և եթէ չյաջողի, յանցանքն իրեն չպիտի վերագրուի։

— —

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն երէկ իրիկուն մինչեւ ժամ մէկ Բ. Դուռը մնաց և զրաղեցաւ ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց կարգադրութեամբ։

—Աւստրիական, գերմանական եւ պարսկական դեսպանք երէկ Բ. Դուռն երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վսմ. նախարարին և Վսմ. խորհրդականին հետ։

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՄՆՏՈՒԿ

Մանդեօ ծանուցանելով Ապահովութեան Մնտուկէն 1,000 ոսկւոյ դումարի մը անպայմանումն, կ'ըսէ թէ Սընտուկին տնօրէն Սիւլէյման Սիւպպի էֆէնտի թեւ առաջարկեր է դանձապետ Եովհաննէս էֆէնտի Փափազեանի՝ կէս առ կէս տեղը դնել պակասեալ դումարն, ըստ որում դրամագլուխը երկու բանալի ունի որոց մին տնօրէնին և միւսը դանձապետին քովը դտնուին, սակայն Փափազեան էֆ. հարկ դատեր է իրողութիւնն անմիջապէս զեկուցանել Առաւարական Նախարար Զիհնի փաշայի և Ն. Վսեմութիւնն ալ հաղորդեր է զոյն ձեռնհաս իշխանութեան։ Այս իրողութեանց վրայ, կրսուի թէ յանձնաժողով մը պիտի կազմուի ընդ. Նախագահութեամբ Վսմ. Պետրոս էֆէնտի Գուլամեանի, տնօրէն հանքաց և անտառաց, ուսումնասիրելու համար Ապահովութեան Սընտուկի կացութիւնն ու գործելու եղանակը։

— —

ԶՊՈՒՇՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ԴԻՄ

Պէշիքթաշի ոստիկանապետ Ֆէրիդ Խասան փաշա տեղեկագիր մը մատուցանելով Վեհ. Սուլթանին՝ առաջարկած է որ փողոցներու մէջ պատերու վրայ արդէն տասնամեակներ դրուելով դոյց տրուին այն տեղերն ուր կը դտնուին Տէրբոսի ջրի ընկերութեան կողմէ հրդեհի համար փողոցներու մէջ դրուած ծորակներն և թէ այս ծորակներու համար կաշիէ խողովակներ ընելով ոստիկանութեան բոլոր պահականոցներու մէջ պատրաստ դտնուին հրդեհներու միջոցին անմիջապէս գործածելու համար։

Վեհ. Սուլթանն հաւանած լինելով այս առաջարկին երեկուն սկսեալ Պէշիքթաշ պատերու վրայ արդէն տասնամեակներ կը դրուին այն տեղերն ուր հրդեհի ծորակներ կան։

— —

Պ. ՍԻԼՎԻՆՍ

Կը կարծուի թէ Տէօշ Պանքի վարչական խորհրդոյ նախագահ Պ. Սիէմինսի ի Կ. Պոլիս այցելութեան նպատակն է մայրաքաղաքիս դրամատունոյ միոյն գործերն յիշեալ պանքային վերայ դարձնել։

Գալով Նիկոմիդիա-Էսկիսիրի երկաթուղւոյ շինութեան, ո՛չ Պ. Վիդալիի եւ ո՛չ ալ Բիրսըն ընկերութեան հետ սկսուած բանակցութիւնք Ելբի մը յանդած չլինելով, Տէօյչ-Պանքը կը պատրաստուի եղեր ինք կազմել «Շինութեան ընկերութիւն մը» եւ այս կերպով հետեւիլ այն շաւղին յոր յաջողապէս ընթացած էր Պ. տը Հիրշ։

ԲԱԹԱՆԹԻ ՏՈՒՐՔ

Աւստրիական դեսպանատունը ծանուցագիր մը ուղղած է Բ. Դրան՝ յանձնարարելով որ կանոնագիր մը խմբագրուի Բաթանթի օրինաց գործադրման հղանակին վրայ, այդ օրինաց գործադրութեան դրուելէն առաջ։ Այս ծանուցագիրը զգալի տարբերութիւն մը չունի այն համիմատ ծանուցագրերէն զոր ֆրանսական և ռուսական դեսպանատունք մատուցած են մի և նոյն նպատակաւ։

ՄԱՆԼԻՒԼԻՐ ՀՐԱՑԱՆ

Կայս. կառավարութիւնը բանակցութեան մէջ է Պ. Մանլիխերի հետ—հնարիչ համանուն աւտրիական հրացանին— որ, իւր ներկայացուցչաց՝ Ազարեան տեսրց՝ միջոցաւ կ'առաջարկէ իր հրաձգենն Օսմ. կառավարութեան վաճառել։ Բանակցութիւնք այն ատենն առաջ տարուած են որ հաւանաբար հնարիչը մայրաքաղաքս դայ ի մասայ։

ԹՈՒՐԲԻՆ ԵՒ ՕՈՒՆԱՍՏԱՆ

Օսմանիէի առաջին պատուանշանն որ վերջերս Վեհ. Սուլթանին կողմէ նուիրուեցաւ Ուունասանի գահաժառանգ իշխանին, այս օրերս հանդիսաւորապէս Ն. Բարձրութեան պիտի յանձնուի Աթէնքի օսմ. դեսպան Ռիզա պէյի ձեռամբ։

— —

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Կ'ըսուի թէ կայս. բժշկական վարժարանի տնօրէնը յառաջիկայն մէջ այլեւս իրաւունք չպիտի ունենայ քաղաքային բժշկական վարժարանի դրծոց միջամտելու և այս վերջինը բոլորովին կրթական նախարարութենէն կախում պիտի ունենայ, թէ՛ ուսումնական և թէ՛ ներքին վարչութեան մասնին։ Այս նպատակաւ Միւնիֆ փաշա ծրագիր մը պատրաստելու վրայ է։

(Մանիտօռ)

— —

«ՔԼԻՕ» ՇՈՒՇԵՆԱՒՆ

Աւստրիական Լոյդի Քլիօ շոգենաւն որ Քէօթէնէֆի և Վառնայի միջև խրած էր, նախորդ շաբաթուն Սեւ ծովու մէջ սիրող փոթորկի սաստկութենէն բոլորովին կորսուեր է։ Այս արկած 30,000 ոսկւոյ վնաս մը կը պատճառէ Լոյդի ընկերութեան։

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ, Պէրութի կուսակալ վախճանեալ Ալի փաշայի մարմինը մայրաքաղաքս պիտի բերուի և պիտի ամփոփուի Սկիւտար Սուլթան Թէֆէսի Եօզուկբէլէր թէքէյի դամբարանին մէջ։

— Եղեռնագործ ատեանն երեքական տարուց ղեմիսկալ աշխատութեան դատապարտեց Կարիլ և Ստեփան անուն անձերն որք ի Բերա իրենց մանրավաճառի խանութին ապրանքներն ապահովագրած լինելով բռնկցնելու պատրաստուած էին։

—Անցեալ տնոց վերջերը Կիւմիւշխանէի Ագէշգալա գիւղին նախապատրաստական վարժարանը փլչելով տասնի չափ փոքր աղաքներ փլատակաց ներքեւ մնալով մեռեր են։ Վարժարանի ուսուցիչն ու տասն հինգի չափ ուրիշ տղաքներ եւս ծանրապէս վիրաւորուեր են։

—Սկանիկի ռուսական դեր-հիւպատոս Պ. Տէմարք երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց։

—Սպանիոյ երեւելիներէն Թամամի դուքսն որ Թիֆլիզի չրջակայքը դնացած էր որսի համար, երէկ մայրաքաղաքս հասաւ և Բերա, անգլիական պանդոկն իջեւանեցաւ։

—Երկաթական նախարարութիւնը նախորդ շաբաթուն 100.000 մարքի թերհաշիւ մը վճարեր է Մավէրեան գինագործարանին։

—Երկկ Իրիկուն ժամը տասնին Թօփխանէ Սալը բաղարի մէջ Սուլթան սէրայի մօտ, թրամուէյի առջեւէն ընթացող առաջնորդը, կառքին առջեւի կողմէն հեծնել ուզած միջոցին տապալելով, անիւներուն տակը մնաց և 20 վայրկեան յետոյ մեռաւ։

—Անցեալ օր ի Ֆէնէր նորակառոյց տան մը վրայ աշխատող իմին անուն ներկարար մը վար ինկաւ և ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։

—Տիգրանակերտի լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ Սղերդցի Ալի Զաուշ անուն մարդ մը իր երկու կանանց ձեռամբ ըսպանուելով պարապ ջրհեղեղի մը մէջ նետուեր է։ Տեղական կառավարութիւնը քննութիւններ կատարելով հաստատեր է թէ երկու կանանց մին իւր սիրած ուրիշ մարդու մը հետ ամուսնանալու նպատակաւ այդ ոճիրը գործած էր ձեռնտուութեամբ միւս կնոջ, իւր սիրած մարդուն և նորա եղբօր։

—Վիճակագրութեանց յանձնաժողովն հրահանգ ուղղած է ամեն կողմ որ պաշտօնէից կենսագրութեանց կցուած վկայագրերու, տեղեկագրերու և այլ պաշտօնագրոց վրայ երեք զրուշնոց դրոշմաթուղթ փակցուի։

—Պաշտօնական Ազդ մը կը ծանուցանէ թէ Բերայի նախնական ատենի պատժական ճիւղը մարտ մէկէն սկսեալ առաւօտեանները ժամ 4 ին բացուելով մինչև հինգ մասնաւոր խնդիրներով և հինգէն յետոյ դատավարութեամբ պիտի զբաղի։

—Իրիսան պէյ, որ Սէվաստարոյի և Իսպարտայի օսմանեան հիւպատոսարանաց նկատմամբ ինչ ինչ քննութիւններ կատարելու համար այդ կողմերը գնացած էր, երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց։

—Կրէտէի կուսակալ Նիքօլաքի փաշա նախորդ շաբաթուն մեծ պարահանդէս մը տուեր է երեք հարիւրի չափ հրաւիրեալս յորս կը նշմարուէին կղզւոյն քաղաքային և զինուորական պաշտօնակալք, հիւպատոսք և երեւելիք։ Առաւօտեան դէմ սեղան մը տրուեր է որուն վրայ Նիքօլաքի փաշա բաժակ առաջարկեր է։ Վեհ. Սուլթանին կենաց։

—Պէրութէն առ Բուռնապաշեանք ուղղեալ նամակ մը հետեւեալ ոճրագործութիւնը կը պատմէ։

«Բնիկ լիբանանցի մը որ երկար տարիներէ ի վեր Ամերիկա կը գտնուի եղեր, իւր հարազատները կը վերադառնայ։ Լիբանանցին իւր ծննդավայրն եղող քաղաքն երթալէ առաջ համբուրելու վրայ գիւղ մը կը մտնէ և անդ քահանային տունը կ'անցնէ գիշերը։ Ճամբորդը խօսակցութեանց պահուն ըսած լինելով որ Ամերիկայի մէջ 400 ոսկի շահած էր, քահանայն կ'սկսի չար խորհուրդներ ունենալ և երբ հիւրը կը պառկի, խուհանոցէն դանակ մը կ'առնու և կատր կատր ընելով զնա պարկի մը մէջ կը դնէ։ Քահանայն յետոյ պարկն առնելով գիւղէն դուրս կ'ելնէ հեռաւոր տեղ մը թաղելու համար, սակայն ճամբան Ըէֆիլի գէտերու կը հանդիպի որք նորա վարանում ընթացքէն կասկածելով պարկը կը բանան և տեսնելով որ կատր կատր եղած մարդու դիակ մը կայ անմիջապէս ոստիկանութեան կը յանձնեն այդ քահանայն։

—Փետրվարի 12ի կիւրակի գիշերը Եւդոկիոյ Ունբարը կոչուած տեղը հրդեհ ծագելով երեսուն եւ չորս խանութներ հրոյ ճարակ եղեր են։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆԻ տէր Արթին աղա Ալաճատեան պատիւ ունի ծանուցանել իւր բազմաթիւ յաճախորդաց, թէ գոհունակութեան նոր առիթ մը տալու համար անոնց, իւր ճաշարանին բոլոր կերակրոց գնոյն վրայ տասնաւոր և հազար փարայի զեղչ մը բրած է, ըստ տեսակին։ Աւելորդ է ըսել թէ Արեւելեան ճաշարանի կերակուրք կը պատրաստուին ըստ առաջնոյն, նոյն խնամով ու ճաշակով։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱՅԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիզ, 11 մարտ

Երեսփոխանաց Ժողովին արտօնութիւն խնդրուեցաւ դատ բանալու ընդդէմ Երեսփոխան Պ. Լակէռի, Լէզոնի և Թիւռէյի, և Ծերակոյտէն ալ՝ ընդդէմ Պ. Նարէի, Հայրենասիրաց Դաշնակցութեան խնդրոյն համար։

Այս խնդրանաց քննութեան համար Ծերակոյտին ընտրած Ցանձնախումբը նպաստաւոր է դատ բացուելուն։ Երեսփոխանաց Ժողովը վաղը պիտի ընտրէ իր Ցանձնախումբը։

ԴՐԱՄԱԳԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 28 փետրվար

Դանէկան

ԸՆԹԱՑԵՐ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՅ

3 տարի Լոնտրայի վրայ (Պանքայի)	110	3/8
3 » » » (Վճռական)	110	1/4
3 » Բարիզի » (պանքայի)	22	90
» » » (Վճռական)	22	92 1/2

Օսմանեան Քոնսոլիտէ

Երէկ երեկոյ դոց. (Մէաց. 1. Սերի	17	4
Պօրսային գոցուելէն վերջը »	17	4
Բերայի մէջ »	—	—
Առաւօտուն բացուեցաւ »	17	3
կէս օրին »	17	3

ԻՍԹԱԼԳՈՒԱԶԸ ՏԱՔԻԼ

Երէկ երեկոյ	43 35
Այս առաւօտ	43 35
կէս օր	43 35

ԸՆԹԱՑԵՐ ԱՐՔԻԹԼՈՒՈՅ

Փոխանակութիւն	A. Սերի	27
»	B. »	16
»	C. »	17 9

ՐԱՖԻՆԵՈՒՄՈՒԹ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	4 26
Ֆրէտի ժէնէրալ	Օսմ. »	9 11
Պանք տը Պօնս	» »	7 27
Սօս. Շանժ է վարէօր	» »	4 35
Թրամուէյ	» »	480
Բուսէլի երկաթուղի	Ֆր.	48 37 1/2
Օպլիկասիոն տը Բրիորիթէ	»	— —
Բաժնեթուղթ Լավրիսմի	»	108

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 11 Մարտ ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. բանասիրաք	97 11/16
Օսմ. » Սերի Գ. բացուեցաւ	15 1/4
» » » գոցուեցաւ	15 3/16
» » » Ա.	27
» » » Բ.	— —
» » » Գ.	— —
Օթոման 1871	86 3/4
փոխառութիւն 1877	98 1/2
Պանք Օթոման	1 1/4
Ռուսական փոխառ. 1878	101 5/8
Եգիպտական միացեալ (բանկիթիէ)	86
» առանձ. (բրիվիլեժիէ)	102 3/8
Տայրա Սանիթ	81
Օսմանեայ փոխառ. Բոշիշը	101 1/2
Հունգարական պարտաթուղթ 4 %	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 537

Վիեննա, 11 Մարտ ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	122 15
Օսմանեան երկաթուղի	23

Բարիզ, 11 Մարտ ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթի 4 1/2 %	194 35
» » 3 %	84 72 1/2
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սերի Գ. բացուեցաւ	15 57 1/2
» » գոցուեցաւ	15 65
» » » Բ.	15 50
» » » Գ.	16 50
Օսմանեան երկաթուղի	47 50
» Լէժիի ժաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթոման	530
Գրէտի Լիոնէ	653
» Ֆոնսիէ	1335
Բաժնեմոն Լիոնի	1340
Սուէզիի ջրանցք	2262 50
Իտալական 5 % 1877 ի	105 1/4 (*)
Իտալական Ռանթի	95 65
պանկան (արտաքին	74 1/8
Եգիպտական միացեալ	435
Բրիորիթէ Թիւրք	442 50
Հելլենական 5 %	420 (*)
Զէք Լոնտրայի վրայ	25 29

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 11 Մարտ ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթի 3 %	85 15
Օսմանեան քոնսոլիտէ	15 82 1/2
Եգիպտական	438 75

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ

ԲԵՐԱՅԻ

ՈՐՔԷՈՍ Ի ԴԺՈԽՍ

Վիրգիլիոսի Որֆէոսն ընթեռնուլ յետոյ Մշակականաց մէջ՝ մինչդեռ տակաւին աչաց առջեւ անօսր մշուշին մէջէն կը սողսկին

. . . Պատանեկիկք՝ կոյս օրիորդք,
Եւ հանդէպ աչաց ծնողաց հուրբ խաբուկեալ երիտասարդք,

երբ Թատրոն կ'երթայ մարդ Օֆէնպախի Որֆէոսը տեսնելու, տարօրինակ տարաւորութեամբ մը կը զգածուի։ Ցաղցածութիւնը կրնար մինչեւ իսկ սրբապղծութիւն մը թուիլ՝ եթէ հեղինակին նորաբանչ հանճարը չարբեցնէր զնա եւ գոգդես բռնի չիլէր իւր այտերէն՝ չբսիմ ներոդաբիտ ժպտի մը՝ այլ անժոյժ քրքիջներ։

Ասկէ քսան տարի առաջ կամ աւելի հնդիւ 1858 ին՝ առաջին անգամ այս զաւեշտը ներկայացաւ Պուֆ Բարիզեան Թատրոնին մէջ։ Առաջին անգամ ըլլալով թատերաբեմին վրայ կ'երեւէր Որֆէոս ջութակի վարպետ դարձած և տոմական դասախօսելով։ Դասական Ուլիսպոսը և «Ուլիսպան յարկաց բանակը» ծիծաղաշարժ կերպարանօք ծպտեալ կ'երեւային, Կլիւքի հռչակաւոր Օրֆէն յիշողները զայթակղեցան այս անհեթեթ տեսարանէն։ Սակայն բոլոր հին և նոր աշխարհի թատերաբեմք իրենց զուարթաձայն ծափահարութեամբք լռեցուցին այդ տրանէից շունդն։ Որֆէոս երաժշտական պատմութեան մէջ նոր դարագլուխ մը կազմեց։ Խումբ մը երաժշտներ անոր շուրջը խրճեցան և առաւել կամ նուազ յաջողութեամբ հետեւեցան մեծ վարպետին՝ բայց միշտ անկէ հեռի մնալով։ Զենք կրնար այս զաւեշտն հրաշակերտ մ'անուանել՝ բայց ծաղրածութիւնն անկէ անդր չկրնար երթալ։ Որֆէոս

մար· սրահը լի էր, բայց գլխաւոր օթեկաց հիւրերը կ'երեւի թէ այս զուարթ բարեկենդանութիւնքնութիւններէն հանգչելու և պէտք ունէին։ Թ.

* * *

Այս գիշեր, ի խնդրոյ դեսպանական մարմնոյն,

ԼԱ ԲԷՐԻՇՕԼ
(LA PERICHOLE)

օբէռէդ երեք արարուածով։

Նոյնպէս կէս։ Թեւի եւ Հէ-Ֆ-Ծէրու մէկ մէկ տեսարանը։

Ի ՊՕՅԱԾԸ ԳԻՒՂ

Տո՛ւր ինձ ձեռքդ, աստուածուհի՛դ որ «քէներն կ'երգես», և օգնէ ինձ զի հուսկեմ Պոյանը-գիւղի դիւցազներգութիւնն որ վանման գտաւ այս կիւրակի։ Ու, ամէն բանէ առաջ, մի՛, մի՛ նեղանար ինձ դէմ որ ոլիմպեան բարձրութիւններդ կ'իջեցնեմ զքեզ՝ անշուք գիւղի մը մարդերն ու մարտերն երգելու համար։ ռամկավարութեան դար է այս դարը, և դիւրին չէ միշտ ձեռքի տակ պատրաստ գտնել հսկայներ ու պատերազմիկներ։ Մենց որ չատ չպիտի յոգնիս՝ բարձրաբերձ օթեանէդ դէպի վար սրանալու համար, զի Պոյանը-գիւղ ալ ամպերէն չատ հեռու չէ։ Ու եթէ ոչ ուրիշ բանի, գէթ սքանչելի համար ներողամիտ պիտի ըլլաս ինձ որ քու ներշնչած նշանաւորագոյն երկիդ աշխարհաբարի թարգմանիչն էր որ արտասանեց այդ դիւցազներգութեան վերջին բառը։ Կարելի՞ է բան մը մերժել ասնոր, աստուածուհի՛դ։

* * *

Շաբաթ իրիկուն Վոսփորի վերջին շրջենաւն Գոմբրոյին մէջ կ'սկսի առաջին տեսարանը վերջին արարուածին այն հետաքրքրաշարժ կատակերգութեան, որ ամսէ մը ի վեր կը խաղցուի Պոյանը-գիւղի բարձանց վրայ։ Մթնշաղի կէս խաւարին մէջ, շրջենաւուն դողդոջկոտ կանթեղներուն առկայծ լոյսին տակ, աստ անդ կը նշմարուին երեքական չորսական հոգիէ խմբակներ, որք կը խօսին ցած ձայնով, գլուխ գլխի տուած, ու մերթ, խորհրդակցութեան տաքցած միջոցին, կը լսուին այն բառերն որք ամիսէ մը ի վեր կը լեցնեն Վոսփորի բոլոր ուղեւորաց ականջները։ «Թաղական Խորհրդոյ իրաւասութիւն։ · · Պատրիարքարան · · · Կրօնական Ժողով · · · չ'ըլլա՛ր, եղբայր · · · սասնի բան տեսնուած է · · · Սահմանադրութիւն · · ·» Միւս գիւղերու բնակիչները, մասնաւորապէս Եէնի-գիւղցիներն, որք ջերմապէս կը հետաքրքրուին այս խնդրով, իրենց կարծիքները կը յայտնեն ծաղրածու կերպիւ, դրացնոյն վասին վրայ խնդացող մարդու մը առերեւոյթ կարեկցութեամբ։ Իսկ անոնք որ չոգենաւուն վերնայարկը նախամեծար համարած են սաորնայարկի ծխոտ մթնոլորտէն, արձակ հովին կը նետեն իրենց գաղափարներն այն մեծ դէպքին վրայ ուրում բոլոր Պոյանը գիւղցիք կը պատրաստուին հետեւեալ օրուան համար։ Երբ չոգենաւը կը հասնի ի Պոյանը-գիւղ, ամէն իրիկուան պէս չես տեսներ գիւղին զառիվերին վրայ երկարիլն այն ոլորապտոյտ գծին որուն գլուխը կը կապէ չոգենաւէն ամէնէն առաջ ելնող և դար վերջապէս է ամէնէն յետամնացն։ ո՛չ, ամէն ելնող մէկ կողմ կը քաշուի, իւր կուսակիցները ժողվելու համար դեսպանաներուն առջեւ, մութին մէջ մարդիկ կայնած են ուշադիր ձայնարկութիւններ, հրաւէրներ կը լսուին։ Ցոյն գիւղականներն տղոթք կ'ընեն լուէլեան որ տարին տասն երկու ամիս այսպիսի դէպքեր պակաս չըլլան գիւղէն։ այդ մարդիկն արդեօք ի՞նչ սրտեռանդն մաղթանքներ ուղղեցին Տ· Աշոտ քահանային։

Վարդամատն արշալոյսն արդէն վաղուց բացած է արեւելից ոսկեզնիկ դռները, երբ կը հասնի կամուրջէն եկող առաջին շրջենաւը, որ իւր հետ պիտի բերէ զՆերս Խորէն Արքեպիսկոպոս։ Խաղաղութեան հրեշտակ թէ խնձոր գժտութեան։ ո՞վ կարող է ըսել։ Եւ ուղեւորները մէկիկ մէկիկ կ'ելնեն էմիրկէնի նաւամատոյցը։ անձկութիւնը կը պաչարէ զներկայս։ դեռ չերեւար Նար-Պէյ Սրբազան։ երկվայրկեանները կ'անցնին, դարերու չափ երկար։ բայց ահա յանկարծ կ'երեւայ մանչակագոյն փակեղի մը ծայրը։ Նոյն ի՞նքն է, սիրուն, փայլուն, շողշղուն։ Իր ետեւէն կուգայ, երեք կապոց ի ձեռին, աւանդական ժամկոչն խրլտերեա ու լալկան դէմքով։ Նաւամատոյցին վրայ ոչ ոք կայ գիւղացիներէն և Թաղական Խորհրդէն։ Ամէն ոք վերը զբաղած է։ ինչե՞ր կը լինին արդեօք հոն։

Առաւօտեան կանուխէն, մեծ բաղմութիւն լեցուած է եկեղեցւոյն վրայ նայող տանց պատուհաններուն մէջ։ Ինչպէս Հռոմի բարեկենդանին ատեն Գորսոյի հը-բապարակին պատուհանները կը վարձուին խելք մոքի դուրս գներով, այպէս ալ եկեղեցւոյն հանդիպակաց լուսամուտները բռնուած են անհաւատալի գներով։ ինձ ըսին թէ կեդրոնական մեծ պատուհան մը վարձուած է մէկ օսմանեան ոսկիի։ Եթէ սխալ է, մեղքը տեղեկատուիս հիսը։ Նուազ բաղդաւորները գբաւած են եկեղեցւոյն չրջակայքն ու գաւթիկը։ Ս· Երից մանկաց եկեղեցին իր հիմարկութենէն ի վեր այսչափ բազմութիւն չէր տեսած։

Տ· Աշոտ կը հասնի իր ցաւատանջ դէմքով։ բոլոր աչուքներուն մէջ կուսակցութեան կայծը կը վառի։ Պատարագի ժամը կը հասնի։ քահանայն կը դիմէ դէպի պահարանն որ զգեստներն առնու։ դուռը շրացուր։ կղզուած է և բանալին մէջտեղ չկայ։ Այս Պոյանցգիւղցիներն ի՞նչ հնարամիտ մարդիկ են։ մինչեւ հիմա բանի ոյժով կ'արգիլէին տէրտէրին պատարագելը, հիմա խորհանկութեամբ։ Պէտք է խոստովանիլ որ այս վերջին միջոցն առանձկութիւնը կը պաչարէ զներկայս։ դեռ չերեւար Նար-Պէյ Սրբազան։ երկվայրկեանները կ'անցնին, դարերու չափ երկար։ բայց ահա յանկարծ կ'երեւայ մանչակագոյն փակեղի մը ծայրը։ Նոյն ի՞նքն է, սիրուն, փայլուն, շողշղուն։ Իր ետեւէն կուգայ, երեք կապոց ի ձեռին, աւանդական ժամկոչն խրլտերեա ու լալկան դէմքով։ Նաւամատոյցին վրայ ոչ ոք կայ գիւղացիներէն և Թաղական Խորհրդէն։ Ամէն ոք վերը զբաղած է։ ինչե՞ր կը լինին արդեօք հոն։

Առաւօտեան կանուխէն, մեծ բաղմութիւն լեցուած է եկեղեցւոյն վրայ նայող տանց պատուհաններուն մէջ։ Ինչպէս Հռոմի բարեկենդանին ատեն Գորսոյի հր

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

96

ՆՈՐՈՒՆ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՑ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,243,127
ՀԱՍՈՅԹ 1887 ՏԱՐՈՅ 1,932,350

ՆՈՐՈՒՆՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,421,200
ՀԱՍՈՅԹ 1887 ՏԱՐՈՅՈՑ 946,800

Ընկերութիւնքս պապայ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած ողորմական բարեխնամութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար վճարեալ ներկայացնել. նաև իրը ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ այսրդ տուած վնասին 15,000,000 Անգլիական Ոսկին մ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼԻՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Մ Ա Ր Ի Թ Ա Յ Մ

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շրջենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Զատթիա Գօմիսիոն խանի անկի 'ն ներքեւ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ՝ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ Վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

ՍԳՈՏԻ ՕՇԱՐԱԿ

(EMULSION SCOTT)

ՄՈԲԻՒ ՁԿԱՆ ՁՈՒՏ ԻՒՂ

Իբ-ֆոսֆիթ պը ջով և սոդայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԿՈՏԻ և ՊՈՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք

Կարիք չունի ախորժանամ է։

Մորիւ ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններն զատ, հրոմոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյերը
Կը բուժէ հազը, ցրտաւութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճուզածութիւնը

Բժիշկներն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարսելի է, և ամենեն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն,

Կը վճռաւորի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։ Գործակատարք են Համիլտ և Հիրշէլ, Պոլիս։ 176

ՖՐԱՆՔՈ-ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ Ի ՊԻՏԱՐԷՍԹ

ՀԱՆԴԵՐՁ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Արտոնեալ դրամագլուխ	20,000,000
Գանձեալ »	10,000,000
Մահուան արկածից դէմ պահեստի	12,000,000

Արեւելից Տնօրէն · Մ. Լօժէն Բարաքոր
» վարչական գործակալ և քննիչ · Մ. Նազարէթ Եազրճեան
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳԼԽԱՒՈՐ ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՔ

Տեարք Պալեօղեան և Պալրճեան Զմիւռնիա · Դասպարեան և Տամամպեան Ատանա · Գ. և Ս. Սեթեան Հալէպ · Բ. Շերէֆեֆտոին և Տէրունեան Ատալիա և Սպարթա · Սիմէօն Տէրվիշեանի օղլու Թօնեա, ևն ևն։

Ֆրանքո-Հունգարական կենաց անանուն ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մահուան դէմ ապահովութիւններ կ'ընդունի, նոյնպէս փոքր տղայոց և աղջկանց ի շափահասութեան վճարելի պայմանաւ։

Աւելորդ կը համարինք ըսել թէ ամէն ընտանեաց և զաւակաց ամէր անձանց իրը նուիրական պարտականութիւն մէջ տարեկան փոքրիկ զոհողութեամբ մը իւր կեանքն և իւր զաւակաց ապագան ապահովել. կամ ի ծերութեան օրերու և կամ յետ մահու իւր սիրելի կինն և զաւակունքը, աղքատութեան սոսկալի ճիրաններէն հեռի պահելու համար ուստի արդէն հասարակութեան լուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք Ֆրանքո-Հունգարական ընկերութեան շահաւէտ պայմաններուն և վիճակահանութեան մասնաւոր տեսակներուն որ մէն մի տարի Պիտտաբէթի մէջ ի ներկայութեան կայսերական պաշտօնէից տեսի կունենան, մէն մի շահող թիւ 100 անգլիական ոսկի շահելու պայմանաւ։

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ ստանալու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն։ Ամէն լեզուէ յայտարարութիւնը ձրի կը տրուին։

Գոհութեամբ կը ծանուցանեմք յարգոյ հասարակութեան թէ, ընկերութեանս 1885 յունվար 1էն մինչ 1886 տարւոյն յունվար 1ի ընդհանուր գործողութեանց հաշուեցուցակին, (Լոնդրայեալ Ապոդրէյ-Հունգարական կառավարութիւնը ներքին գործոց նախարարութիւնէն) պահեստի գումարին վրայ 2 միլիոն ֆրանգի պատկառելի գումարի մը յաւելում գոյացած է, որով անցեալ տարւոյն 10 միլիոն պահեստի գումարը ներկային 12 միլիոն է։ 286

ԵՐԷ ԿՐ ՀԱՃԱՔ

ԱՌԷՔ ՄԷԱՑՆ

ԱԼԷՔՍ ԷՆ ԲՈՒԼԻՈՆԷՆԸՆ

PASTILLES GERAUDEL MARQUE DÉPOSÉE

ՆՈՒՎԱՐԴ Ի ՍԱՀՄԱՆ ԹՈՒՆԳԱՆԱՑ ԱՏՄԱՆԸ

Որք շնչուելով եւ ուստեւով կը ներգործեն ընդդէմ Հաբուխի, Պրոնշիդի Դուսի, Ծնչաղբեսութեան Զայնի կերկեման Խուչակատարի եւ Ամէն բժշկիք կը յանձնարարեն ԱԼԷՔՍԻ ՄԷԱՑՆԵՐԸ ի գործածութիւնն եւ կ'արգելուն գործածել խայծդանի այլ եւ այլ շաքարանաւերէն

ԱՆՊԱՏՃԵՆՈՒԹԻՒՆ

Խայծդանի շտեսարանաներու

1· ԲԱՍՈՂԱԿԱՆ ԽՈՂՈՎԱԿՆ, ուստոր ինքն խայծդան է կարգ և ոնդուսէն զանազան սա կիներ որք ի նին մէջ չլուծուելով կ'ելան սոսմարդը կ'ինեն, առանց գոյզ ինչ խայծդան հանդիպելու։ Շէսանական խաղուկաց որոյ սահմանեալ են։

2· ԽՈՂՈՎԱԿԱՆ ԾԱՐԻՆ խայծդանի հանդիսները կը մանեն սոսմարդ ի մէջ և զայն բնական Լարելով շարարով և խեղդելի նիւթերով, յետ աջ կը ելեն սոսմարդի սենեակաստանները։

3· ԱՂԻՔՆԵՐՈՒՆ մէջ կը շարունակուին այս հանդիսներն պատճառած անհանգստութիւնք և յետոյ կը բերեն Բորբոքում վէրք, Խիլ, Եղ, Լիրնց պատուհաս ոսկեանի, մարքիսի պատճառաւ։

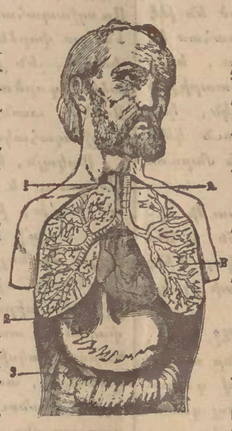

ԱՌԱՒԵԼՈՒԷՆԵՔ

Ժերոպէի Բաղդիներու

Ա· ՇՆՉԱՓՈՂԵՐՈՒՆ մէջ ժերոպէի բաղդիներու գոյրշի, նեղը մեծապէս կը ներգործեն բրնց առաջարար և կաղաբերիւ յատկութեամբ, բանի որ կը շէրեն ու կը ծծուին։

Բ· ԹՈՒՔԵՐՈՒՆ մէջ մեն մի Շէսանութեան կը հանին ժերոպէի բաղդիներու գոյրշիներն և բնականաբար տարածուելով ամ մէջեանս ի գործ կը դնեն ի բնոյ փրկարար ազդեցութիւնը։

(Մարդկ բժշկ ն ամենեն լաւ որ թեմ, կազմի ար Օ· Բիլիս պարանս կը խօս բաս· Դէնեն ու վրոյ «Ի ժերոպէ պարզ միջոց մը գտած է խայծդանի տարեկու հանար շէրանեն դեռ ամենեն նուրբ թելերուն մէջ, առանց պարունակելու վնասակար նիւթեր։ Այս պարանեով, խայծդանին ազդեցութիւնն ստիպան արագ է որ գանի մը Բաղդիներ կը բաւեն հարբ դարձնելու։»

ԺԵՐՈՊԷԻ ԲԱՍՈՂԱԿԱՆ ... ամենեն ... ... կը յայտնեցնեն, արդեակ ոչի մէջ գոյանան, կամ իրենց պարունակեալ ... ... Գոնոց, Կատարիք, Եղ, Դ... Ամենեն, Բարդիք, Փոքրարար, Լեռարիք, Գոյարարարիք ... Պատանեաց ... Հ. Ն.

Տարին 100,000 աւելի մարդիկ կը բժշկուին այս Հատկիներով եւ Պ· ժերոպէի 40,000է աւելի շնորհակալեաց նամակ ունի·

ժերոպէի Բաղդիներն են խայծդան ... ... Փարիզու 1878ի Տիեզերական արտաքսանոցի Գրանդ Նոմորատական ոսկեմարի և բոլոր խորհրդոյ Ա... ... ... Ռուսական ... ... բոլոր հաւանութեան ... ... բժշկական խորհրդոյ։

Իրարանցիք գոսի կը պարունակի 72 Բաղդիլ, Ինչպէս և Մանրաբերիչն գործածութեան Ենթակիր մասի։—Գահանչի, բորդոյի դրան

Ա· ժերՊ ՏԷԼ, դեղագործ / ԱՎ· Մէնսոյ, (Ֆրանսա)

Կ· Պոլիս՝ Պոն Մարշէ Դեղագործական Մթերանոցն, Ն· և Ֆ· Քանդոյ եղբարք, Թիվոս, Նեսաէլան, Թէոտորիսոս, Վէնսան Քասապեան, Տ· Մ· Մէգիրի, Ա· Գասդորիասեան, Պ· Քեսքորիսոս, Նեստորոս, և Ընկ։ 82

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

THE MUTUAL ACCIDENT ASSOCIATION LIMITED

ԱՐԿԱԾԻ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Երաշխաւորեալ դրամագլուխ 100000 անգլ. ոսկի ամբողջ. ստորագրուած

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԳ

Տարին 4 ոսկւոյ գլուխն մը կ'ապահովէ 1000 ոսկի, Մահուան կամ Մշտական և բացարձակ անկարողութեան պարագայի մէջ։
333 ոսկի, Մշտական և մասնական անկարողութեան պարագայի մէջ։
Շաբաթական 6 ոսկի, առժամեայ անկարողութեան պարագայի մէջ, թէ՛ ամբողջական և թէ՛ մասնական։

GLASGOW & LONDON ԿԱԼԱՍԿՈՒ ԵՒՆ ԼԸՆԴՐԷՆ

Դրամագլուխ 300,000 Անգլիական ոսկի

Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալ ՀՈՒՇԻՆ ԵՂԲԱՐՔ եւ ԸՆԿ.
(171) Պոլիս, Սուլթան Հասան, Սպասիլ խան, թիւ 13, 14, 15

ԴՐԱՄԱՏԱՐԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ԱՌՈՒՆՔ ՄԱՐԴՈՒ ԵՒ ԿԻՆՈՅ ՀԱՄԱՐ ՏԷՊԱՅԻՆ ԱԱՍԻԹՕՂԼԻՆԵՐ ՊԷԼԻԹԱԼԻԷ ԱՂՈՎ

PASTILLES DIETHAN

Փոխանակ ՏԷՊԱՅԻՆ ստորագրութիւնն, դեղագործ ի Բարիզ։

ԴՈԿՈՐԴԻ, ՁԱՅՆԻ ԵՒ ԲԵՐԵՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԷՊԱՅԻՆ ԱԱՍԻԹՕՂԼԻՆԵՐ ՊԷԼԻԹԱԼԻԷ ԱՂՈՎ

PASTILLES DIETHAN

Փոխանակ ՏԷՊԱՅԻՆ ստորագրութիւնն, դեղագործ ի Բարիզ։

ՊԼԱՆՔԱՐԻ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐ

BLANCARD

ԵՐԿԱԹԻ ԱՆԵՂԾ ԻՕՏԻԹՈՎ,

PARIS (Ընդունուած Բարիզի բժշկական Ակադեմիային, Ֆրանսական պաշտօնական Ցուցմունքներուն, եւ արտանկոյ Բեղեսպարկի Բժշկական Խորհրդոյն։) NEW-YORK 1855 1853

Այս Դեղահատները, որք իրար խառնած են Իօտին և Երկաթին յատկութիւնները, մանաւանդ կը յարմարին այն բարկասն խօշտութեանց որ յառաջ կուգան խոլային սերմնկներէ, պալար ևն), հիւանդութիւնք որոց դէմ անկարող են պարզ երկաթախառն ջուրերը, Դեղնութիւնքն, Սերմնախտութիւնքն, Դաշտանի հիւանդութիւնք, Թոքախտ, Գաղղիական ախտ ևն։ Վերջապէս ամենաղդաս դարման մ'են ստամոքսի գրգռելու և աւշային տկար խառնուածները բարեխոհելու համար։

Ծան· Անմաքուր կամ խառն երկաթի իսոիւոը գրգռիչ ազդարդիւն դեղմ'է։ Իրը ապացոյց Պլանքարի Դեղահատներուն գտութեան և վաճառանութեան սկիզբ է մինուել մեր արծաթեայ կնիքն, այս ստորագրութիւնն և Union des Fabricants դրոշմը։

Դեղագործ ի Բարիզ, Rue Bonaparte 40
Զգուշանալ կեղծերէն

ՄԱԴԴՈՆԻ

ԿԻՍԱՀԻՊԼԸՐ

ՀԱՆԳՍՑԻՆ ԲՆԱԿԱՆ ՋՈՒՐ

Կալաքարային Թթուուտ աղբիւր ամենամաքուր

ՍԵՂԱՆԻ ԼՄԱԳՈՅՆ ԵՒ ՁՈՎԱՐԱՐ ԸՄԲԵԼԻ

Հաղորդ, խոշտոյի բորբոքմանց, ստամոքսի և աղեաց համար յանձնարարեալ։

Հայնրիխ Մադդոնի, Գարլսպատ և Վիեննա 47

Դ՞Ի LALORS' PHOSPHODYNE OR VITAL ELIXIR TRADE MARK

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԻՆ, ՍԾԾ ԿՈՐՈՎ

ՅԱՌՈՅԱՏԻՆ ՏՈՀԹՈՐ ԼԱԼՈՒ—Վերջին լսան եւ Հինգ տարուան մէջ ապրեցուցած է թէ այս դեղը ՅԱՌՈՅԱՏԱՆ ՊԻԱԿ ԴԱՐ ... ...